

REDACTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ - JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
== INAPOIAZĂ. ==

Unitatea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 120 Lei

Pe 6 luni . . . 60 Lei

Pe 3 luni . . . 30 Lei

Numărul 2.50 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Pentru restanțieri.

Intrând în a doua jumătate a anului, ne simțim îndemnați să rugăm pe toți abonenții noștri în restanță cu plata abonamentului, să binevoiască a ne trimite, cât mai fără întârziere, sumele cu cari ne datoresc, pentruca și noi să ne putem împlini îndatoririle ce avem față de creditori.

Red. și Adm.

Noul calendar ortodox

— Pe marginea unei „enciclice“ a sf. Sinod. —

(=) Se știe, că pe urma hotărârilor luate de Sinodul bisericii ortodoxe române, cu ziua de 1 Octomvrie c. se va sări peste cele 13 zile, cu cât calendarul iulian este înapoia celui gregorian, ajungându-se astfel la unificarea calendarului bisericesc cu acela al vieții publice de stat, care de multă vreme se folosește, pe toate terenele, de calendarul cel nou. Ziua de 1 Octomvrie c. al calendarului iulian va fi deci anul acesta și în viața bisericească 14 Octomvrie, urmându-se apoi toate sărbătorile fixe după noul calendar. Și cu aceasta calendarul iulian, de care ortodoxismul s'a legat până acum cu o încăpăținare vrednică de o cauză mai bună, va trece, pentru totdeauna, între obiectele de muzeu, la odihna binemeritată.

Pentru a orienta pe credincioși asupra acestei schimbări calendaristice — care trebuia să se facă de mult —, „Sf. Sinod al bisericii autocefale ortodoxe române“ din București a emis de curând, purtând semnatura tuturor membrilor sinodali, o adevărată „enciclică“, în care se cuprind lucruri ce merită să fie înregistrate chiar la acest loc de frunte.

Capitolul întâiu al acestei scrisori pastorale, date „către clerul și poporul creștin ortodox din România“, se ocupă de originea păgână a calendarului iulian, arătând schimbările introduse în el din partea sfinților părinți ai săborului dela Niceia, cari „l-au botezat în legea creștină“.

În capitolul al doilea se arată, cu bogate amănunte, greșelile provenite din cele 11 minute și 12 secunde, cu cât acest calendar „a lăsat anul mai mare decât trebuie“. Diferința dintre anul solar și cel al calendarului iulian a fost în veacul al XVI-lea, când s'a constatat greșala, de 10 zile, iar acum este de 13 zile încheiate.

Capitolul trei se ocupă de reforma calendaristică a papei Gregoriu al XIII-lea, din inițiativa căruia s'a introdus la 1582 așa-numitul calendar gregorian, care la 5 Octomvrie a celui an a tăiat diferență de 10 zile provenită din greșelile calendarului iulian, stabilind normele după cari avea să se fixeze pe viitor anul calendaristic, pentruca el să nu mai prezinte nici o deplasare față de anul solar. Este

cunoscuta dispoziție, după care în fiecare ciclu de 400 ani se suprimă (la primele trei sute și trei zile, cari ar trebui să fie bisecți — având 366 zile —) trei zile, lăsându-se bisecți (de 366 zile) numai anul de încheiere al celui de al patrulea veac, pentruca astfel diferența de 22—26 secunde, câtă a mai rămas pe an și în noul calendar, să fie aranjată. Și fiindcă pe urma acestui aranjament încă mai rămâne o mică diferență, care la 4000 de ani face o zi întreagă, calendarul gregorian prevede pentru acest răstimp omiterea unei noi zile, prin aceea că anul bisecți dela sfârșitul unui period de 4000 ani încă va pierde această calitate, având numai 365 zile.

În capitolele patru și cinci se arată atitudinea luată de biserici față de calendarul gregorian, spunându-se — nu cu puțină răutate —, că el „a fost primit foarte cu greu de romano-catolici“ și arătându-se ca motive pentru cari ortodocșii nu l-au adoptat: a) împrejurarea — prea puțin hotăritoare! —, că nici el nu ar fi exact și b) — fiindcă motivul adevărat, care a fost ura Bizanțului față de orice lucru provenit dela Roma papală, evident, nu putea fi amintit, — faptul (care, poate vedea oricine, n'are nici o importanță!), că sfinții bisericii apusene, și ritualul este altul decât acela din biserica răsăriteană și că Paștile s'ar calcula acolo după alte norme decât în Răsărit.

Capitolul șase, în care se arată „trebuința bisericii ortodoxe de Răsărit de a-și îndrepta și ea calendarul iulian și motivele speciale pe cari le are biserica ortodoxă română pentru o astfel de îndreptare“, prezintă pentru noi un interes deosebit. Ni-se spune aici între altele, că biserica ortodoxă este și ea de mult convinsă de greșelile calendarului iulian, și de aceea sinodalnicii bisericii ortodoxe române țin să declare, că (cităm!): „De astădată ne-a devenit și nouă cu neputință să ne mai opunem adevărului (! — Ce creștinească mărturisire!) și să păstrăm ca și până aici tot calendarul iulian al lui Sosighene“. Iar ca motive pentru această cucernică schimbare de atitudine se invoacă următoarele patru puncte: a) Toate statele ortodoxe, inclusive România, au primit de mult pentru uzul lor calendarul gregorian; b) Unificându-se calendarul, minoritățile etnice pierd un însemnat punct care i-a despărțit de elementul românesc susținător de țară, putându-se alipi astfel mai ușor de poporul românesc; c) Prin cele două rânduri de sărbători se cauzează muncii și economiei românești pagube de circa 500 milioane Lei la zi și d) — punctul cel mai important, din care iarăși cităm, fiindcă este direct amuzant —: „Ne-am dat seama... că n'avem dreptul să ne opunem științei*, care ne vestește adevărul, pentruca (Să vedeți!) lupta Mântuitorului Hristos a fost în lumea aceasta, ca să le impună tuturor adevărul (aici se citează cuvintele spuse de Hristos lui Pilat: Ioan 18, 37). Și Mântuito-

* Toate sublinierile ce urmează sunt ale „enciclicei.“
N. R.

rul a luptat pentru impunerea în lume a adevărului, ori de ce natură ar fi el (!), pentruca, dupăcum singur ne spune, numai adevărul liberează (Ioan, 8, 32)“.

„A ne mai opune deci — așa continuă acest minunat capitol de proprie decapitare —, adevărului astăzi, când**“ la noi Românii i-s'a mai adăugat în sprijin și celelalte trei motive arătate mai sus și multe altele, ar fi fost pentru biserica noastră ortodoxă română... a se opune, dint'odată, și lui Hristos (ce adorabil!), care văzurăm (Cam târziu și cam de silă, dar tot e bine!), că ne poruncește prin învățăturile sale sununerea la adevăr (Veche povestel!) — și realităților, în care ne-a fost dat să trăim“.

Ni-se mai spune apoi, tot în acest capitol, că dacă sfinții părinți dela Nicea au putut adopta de dragul adevărului, un calendar „făcut de un păgân“, venim și noi „ortodocșii de azi, cari nu ne putem socoti nici mai cuminți (Adevărat!), nici mai sfinți (O știe toată lumea!) decât sfinții Părinți din biserica veche“, cu îndreptarea calendarului iulian, cerută de atâtea motive, la cari se mai poate adăuga — de ce n'am aminti-o, când este atât de semnificativ? —, „în deosebi“ (așa spune enciclica!) și acela (cităm): „De-a nu ne arăta, că desaprobatăm (Că le-ar și păsa mult!) fapta sf. Părinți din Niceia, de a fi primit pentru sf. biserică a lui Hristos chiar un calendar păgănesc(!)“.

În capitolele șapte și opt, se anunță cum se va schimba calendarul „ortodox“, potrivit cu hotărârile comisunii „panortodoxe“ dela Constantinopol — pe cari patriarhia de acolo și biserica grecească le-au introdus încă dela 10 Martie a. c. — insistându-se, într'un chip absolut ridicol, și în plină contradicție cu „adevărul“ profesat mai sus, pe larg, asupra tezei, că noul calendar „nu este calendarul gregorian al romano-catolicilor, ci tot vechiul calendar iulian al sfintei biserici ortodoxe de Răsărit, îndreptat în privința socotirii timpului mult mai bine decât calendarul gregorian al romano-catolicilor“. Or, această îndreptare stă în singurul fapt, pentru aflarea căruia n'a trebuit un „ajutor dzeesc“ atât de pronunțat, cum spun că l-au avut, că în locul ciclor de câte 400 ani, se ia un grup mai mare, de 900 ani, din care se taie 7 zile, — nu numai 6, cum ar fi după calendarul gregorian —, prin eliminarea anilor bisecți în anii dela sfârșit de veac, de pe urma cărei „îndreptări“ tot mai rămâne însă o diferență de „vre-o 2 secunde“, cari în 40,000 ani dau o zi. Celelalte lucruri, la care se provoacă în scopul acesta, ca sfinții, ritualul și chiar felul deosebit de a socoti Paștile — de pe urma căruia tot vor mai fi și pe viitor deosebiri destule —, sunt chestii de disciplină internă a singuraticilor bisericii, cari n'au nimic de-a face cu însăși „îndreptarea“ calendaristică.

Ultimul capitol, al nouălea, în care „clerul și poporul țării și al bisericii ortodoxe ro-

** O fi cevași mai de mult!

mâne" este indemnă și — în anumit înțeles — chiar conjurat „să primească noul calendar cu toată încrederea și liniștea sufletească", „să nu se clătească sufletele lor", ne dă în sfârșit cheia de înțelegere a întregii „enciclice". Dreptcredinciosul „popor" și chiar „clerul", instruit mereu în direcția, că „adevărata biserică alui Hristos" trebuie să țină „în toate privirile" la ceea ce a moștenit dela antecesori, neavând puterea de-a schimba nici cel mai mic lucru, ar putea anume să vadă în aceste schimbări vre-o „erezie" ori măcar o apropiere de romano-catolicii atât de mult ponegriți, și de aceea a trebuit ca — în flagrantă contradicție cu cuvintele citate de ei ale Domnului! — adevărul să fie acoperit, pentru ca „poporul și clerul" să nu înțeleagă.

Dar adevărul nu se poate ascunde și mai ales nu în cazul de față, când tendința este atât de vădită și când contradicțiile se succedea chiar și pe aceeași pagină, fără pic de genare.

Biserica ortodoxă română va avea deci, începând cu 1 Octomvrie c. un nou calendar, dar documentul prin care el se introduce va rămânea pentru toate vremile o grăitoare dovadă a vechiului sistem „bizantin", a cărui „îndreptare" probabil nu se va face nicicând.

Quod erat demonstrandum!

Excursia Ateneului ieșan. După cum se anunță, »Ateneul popular din Iași—Tătărași«, al cărui program de călătorie (17—30 Iulie) l-am dat într'un număr anterior va aranja în fiecare localitate pe care o vizitează (în Blaj va fi Sâmbăta viitoare, în 26 Iulie) câte o șezătoare artistică culturală cu următorul program:

1. a. I. Vidu... Marșul anului 1848... cor mixt. b. G. Muzicescu, I. Ileana, II. Zis-a badea, cor mixt. c. I. Vidu: Peste deal, cor mixt.
2. . . Conferința.
3. M. Barbu: Rapsodia I, executată la vioară de autor cu măestrul Antoniu Ciolan, fost director al Conservatorului din Iași la piano.
4. Mircea Rădulescu: Ostașilor ardeleni, versuri spuse de artistul I. Profir, dela Teatrul național din Iași.
5. I. Creangă: »Amintiri«, cetire de dl Vasile Todicescu, directorul Școlii normale, din Iași.
6. V. Alexandri: Miorița, poezia populară rostită

de dna Nathalia Profir, artistă a Teatrului național din Iași.

7. Dansuri naționale: a. Echipa elevilor Școlii normale »Vasile Lupu«. b. D. C. Țărcuș, fost elev al prof. Moceanu.

8. a. G. Dima: Nu-i dreptate, cor mixt. b. Timotei Popovici: Cântec de leagăn, cor mixt. c. N. Oancea: I. Foae verde de trifoi, II, Lângă leagăn, coruri mixte. d. Ed. Caudella: Imnul Ateneului, cor mixt.

Corul »Gavril Muzicescu« al Ateneului Popular-Tătărași, sub conducerea dlui Vasile Popovici.

Din programul de mai sus menționăm cetirea pe care o va face din opera lui Creangă profesorul Vasile Todicescu. Marele scriitor este atât de mult legat de sufletul moldovenesc încât e o raritate să-și găsească adevăratul interpret, cum și l-a găsit de mult în d. Todicescu.

In ultimul moment aflăm, că *programul pentru Blaj* va fi acesta: Ora 11:40. Sosire în gara Blaj. — Ora 12. Incuartașirea. — Ora 13. Masa. — Ora 16. Serviciul religios în catedrală. — Ora 17—19. Procesiune la »Piatra libertății«. — Duminică dim. ora 7 plecare din gara Blaj.

Mișcare artistică la Gherla.*)

— Arta dramatică în slujba lui Hristos. —

(TM) Un moment psihologic de valoare necontestată ne face să apreciem deosebit de favorabil rolul artei dramatice în propagarea evangeliului creștin. Anume este un adevăr, că ideile noastre câștigă în timbrul lor de stabilitate și tărie pe măsură ce la formarea lor contribuie partea sentimentală pozitivă. Pe calea simțurilor ajungem la tezaurul intelectual.

Când bunioară pentru publicul auditor putem să creiem o distracție pe calea artei dramatice, atunci principiile de valoare eternă ale moralei lui Hristos câștigă un farmec special, rămân mai bine statornicite în suflete.

Reuniunea mariană »Bunavestire« din Gherla s'a încercat, a doua zi de Rusalii, să pună în practică acest principiu prin o programă executată de studentele școlii normale diecezane, sub conducerea iscusită a Clarisimului

*) Articol întârziat din lipsă de spațiu. N. R.

d. Dr. Grigore Strimbu, profesor la Academia de teologie și președintele zisei Reuniuni.

Vorbirea de deschidere atât de însuflețită a dlui profesor Strimbu reliefează frumusețile de farmec ceresc ale Preacuratei Fecioare, în fața unui vast public românesc. Toată lumea prezentă rămâne adânc impresionată și convinsă, că da, Preacurata Vergură este balsam de mângâiere și ser pentru orice năpăstuire sufletească. Ochii mării asistențe privesc în străluciri de creștinesc devotament icoana Preacuratei cu Isus în brațe, așezată pe peretele scenei.

Se fac trei chipuri vii, anume Reuniunea Mariană, Bunavestire și Regina Cerului. În cel dintâi Preacurata Maria este înconjurată de fecioare albe ca neaua în rugăciune, cu crini în mâni, — pildă vrednică de urmat pentru sufletele dornice de virtuți creștine. În »Bunavestire« arhanghelul în toată frumuseța sa apare înaintea Mariei cu solia cerească. Tabloul »Regina cerului« este o scenă cerească, în care cortegiul este format de îngeri candidi, purtând florile nevinovăției în mâni, și zimbetul fecioriei pe buze.

Punctul central al reprezentației este piesa în 3 acte a dlui Serafim Ionescu cu titlul »Suflete alese«. Două lumi se desfășoară înaintea ochilor. Este lumea îmbogățită din război, a pungașilor, a sufletelor mojice și imorale, și este o altă lume ce poartă nota modestiei și clandestinității, lumea încălzită de mângâierile rugăciunii către Preacurata Vergură Maria, lumea asemuită inimei lui Hristos. În conflictul celor 2 concepții adverse iasă biruitoare doctrina sublimă și limpede de moravuri creștine. Se condamnă furtul, se disprețuește neomenia, se înfierează desperarea lașă în fața loviturilor sorții prin rolul bine interpretat al Catinței, care pe fiii săi Nicușor și Aurica îi crește atât de delicat, după inima blândeii Maice, simbolizate prin tabloul de pe perete.

Publicul întreg este adânc impresionat, chiar până la lacrimi, când Catința îndurerată descoperă copilașilor moartea tatălui lor și are totuși accente de resemnare și îmbărbătare creștinească.

Toate rolurile sunt interpretate cu succes

Folța „Unirii"

Pilda bisericii franceze.

Apelul episcopului Ruch din Strasbourg către credincioșii săi în chestia proiectelor referitoare la laicizarea Elsației.

Iubiți Domni *)

Ora nu este pentru fraze, ci pentru acțiune. Drepturile și libertățile religioase ale catolicilor din Elsația sunt amenințate. Și după ce Liga catolicilor s'a întemeiat pentru apărarea lor, ea are acum datorii de împlinit.

Întâiu, Liga trebuie să-și perfecționeze organizația. Ea trebuie să fie și să lucreze întru toate solidar. Dacă comitetele parohiale ori districtuale nu ar fi încă constituite, se vor face numai decât și se vor pune îndată pe lucru. Aceste două grupări nu vor fi fără lucru: urmarea acestei scrisori o va dovedi. La centrul asociației se vor institui, încă în această lună, o *Cassierie a apărării religioase* și un *Comitet de iurisconsulți*, cari vor da preoților, religioșilor, credincioșilor, toate înviațiunile de lipsă. Legătura între centrul Ligei și comitetele districtuale va fi deplin asigurată prin d. Decan și prin corespondenții locali.

In locul al doilea este necesar ca toți

*) Apelul se adresează către decanii și preoții eparhiei, către președintele general și către preșidenții parohiali ai »Ligei catolice«.

catolicii Elsației să cunoască cât mai curând măsurile cari îi amenință. Liga va publica tratate scurte, clare, precise, asupra legilor cari normează în toate celelalte provincii ale Franței școala, — *raportul bisericii către stat*, — *congregațiile religioase*.

Disponem, ca în toate parohiile eparhiei, fără nici o excepție, Liga să organizeze, înainte de 24 August 1924, una sau mai multe conferințe asupra acestor teme, pentru ca credincioșii să știe pretutindeni ce e vorba să li-se ia și ce o vorba să li-se impună. Adunările vor lua rezoluțiile pe cari le vor găsi potrivite, comunicându-le Comitetului dirigent, înainte de 24 August.

A treia îndatorire a orei prezente este de-a lămuri opinia și puterea publică asupra sentimentelor și voinței poporului catolic din Elsația. Președintele și Consiliul central al Ligei, Comitetele districtuale și din parohii, se vor sili deci de pe acum să invite un număr cât mai mare de credincioși, de asociații, de grupări, pentru a le expune gândul lor asupra introducerii în Elsația a legilor religioase, cărora sunt supuse celelalte provincii ale Franței. Prin îngrijirea senatorilor și deputaților catolici, prin rostul presei, dorințele și pretensiunile noastre vor fi aduse la cunoștința autorităților și a țării întregi.

In locul al patrulea, Congresul catolic anual al Ligei, se va ține în acest an, după cum s'a convenit, la 24 August în Molsheim. Aici se vor lua rezoluții cerute de împrejurări, cari se

vor publica apoi în întreaga eparhia prin adunări cari se vor ținea în fiecare district, în Septemvrie ori în Octomvrie. Dacă va fi necesar ca înainte de Congresul din Molsheim să se ia noi dispoziții, o nouă scrisoare vi-le va comunica.

Noi profităm de altfel de toate ocaziunile pentru a vorbi către preaiubitul nostru popor catolic și către conducătorii lor: Noi o facem zilnic și comunicările necesare Vă vor sosi la timp oportun.

Se cere calmitate: Nici o greșală, nici o scăpare din vedere. Adversarii noștri le așteaptă, pentru a le exploata. Ei sunt gata să spună, că noi combatem republica: Să nu confundăm cauza noastră cu nici una alta; noi suntem catolici, cari ne apărăm religia. Suntem acuzați că combatem Franța. Dar nime nu se va amăgi prin aceasta. Adevărul clar este, că a răni pe catolicii Elsației în ceea ce au mai scump și mai sfânt, înseamnă a lucra în favorul străinătății, înseamnă a face jocul dușmanului.

Pentru unire: Să uităm tot ce ne desparte, să nu ne gândim decât la ceea ce ne apropie. Fără disciplină, nu avem decât gloate; fără organizație este imposibil să te aperi și să câștigi biruința. Elsațieni de origine și Francezi veniți din alte provincii, bărbați, femei, tineri, să n'avem decât o inimă și un suflet! Uniți, suntemne biruiți! Divizați, suntem în primejdii!

Nu avem vreme de pierdut: Operațiunile reclamate prin această scrisoare se impun în ceasul de acum. N'avem un singură minută de

de studentele școlii normale diecezane, membrele Reuniunii mariane, deși însăși piesa în sine nu prezintă realizarea completă a condițiilor unei drame desăvârșite. Excelează în special Catinca, Saveta, Nicușor și Doctorul.

Piesa și întreg programul este primit din partea asistenței cu o vădită satisfacție.

Duminecă după Rusalii s'a repetat reprezentarea la Dej în sala teatrului, unde a participat tot ce are Dej mai de seamă, secundu-se aceleași aplauze de adâncă impresie și mare mulțumire.

Spicuri.

Faimosul articol al dlui Ghibu din »Universul«, referitor la cel mai nou dar al Romei, n'a avut în presa noastră capitală aproape nici un răsunet. Abia câteva gazete au încrestat, nu s'a găsit însă nici una care să-l aproabe.

Ca o dovadă, reținem din numărul dela 19 Iunie al ziarului »Argus« următoarele șire mult grăitoare:

Papa dela Roma a luat dela catolicii mării două biserici și le-a dat Românilor uniți în Cluj. Faptul acesta a indignat peste măsură pe d. Onisifor Ghibu, profesor la univ. clujană, care protestează printr'un articol alarmant, publicat în »Universul«, unde ni-se vorbește de pericolul catolic, de cărțile funduare și de așteptarea Papei în trebile lăuntrice ale României. D. Ghibu cere, ca ministerul Cultelor, pe baza nu știm căror drepturi, să ia cel puțin una din acele biserici și să o dea Românilor ortodocși.

Și lucru curios. Odată cu protestarea profesorului clujan a apărut și în »Aurora« o notă vehementă în contra unui protopop român ortodox, care ar fi atacat religia creștină-ortodoxă. Cele două ziare bucureștene se fac astfel ecoul unii încercări ale unora, cari din convingere, și din patimă politică, vor să pescuiască în apă tulburată, exploatând sentimentele religioase ale Românilor de peste munți — unii ortodocși, alții greco-catolici.

Presa din vechiul regat are datoria să respingă, cu hotărâre, rolul de complice la asemenea intolerabile lupte confesionale între Români, cari, fie ortodocși, fie uniți, au dovedit toți la rând, în mod strălucit, în decursul veacurilor, că sunt buni Români.

Merdut. Franța este o mamă. Noi vrem să o iubim cu tot prețul de desastre dureroase, de războaie, și a căror consecințe e cu neputința să le prevedea. Să vorbim deci fără întârziere, să vorbim cu toții, să vorbim cu respect, dar să nu mai răspicăm. Să spunem patriei: Tu nu ai copii mai iubitori, mai devotați; tu poți să ne dai tot ce o țară are dreptul să ceară dela părinții săi; noi nu le vom refuza niciodată! Dar să nu ne gata se gata acolo unde se gata puterea noastră: Contra credinței noastre religioase să nu ai drepturi. Patriei, tot ce este a patriei! Și lui Dumnezeu singur, ce este alui Dumnezeu!

Aceste sunt, iubiți domni, cuvintele de ordine, pe cari Liga catolicilor e datoră să le răspândească din prima zi dela un capăt al țării la altul. Celce are prea distinsa onoare, dar și foarte greaua răspundere de a îndruma în această oră dificilă pe catolicii țării, Vă exprimă de pe acum viața sa grațioasă și încredere. El se încrede în Voi, încredeți-Vă și Voi în dânsul! Cu toții să ne încredem în Dumnezeu! Avem nevoie, și el va avea nevoie. El Vă binecuvântează.

Primiți, iubiți domni, asigurarea devotației mele religioase și prea cordiale în Măntuirea noastră.

Strasbourg, 22 Iunie 1924.

Carol Iosif Eugen Ruch
episcop de Strasbourg.

Revistă bisericească.

Din cercularul arhidiecezan, prin care se deschide concursul la teologie, pe ziua de 15 August c., reținem următorul indemn: »Frații preoți vor da o deosebită atențiune băieților buni, din cari speră că se vor alege preoți de frunte. Iar acum, când se apropie concursul vor stăruie pe lângă cei mai distinși absolvenți să îmbrățișeze cu tot focul tinereții lor chie-marea la statul preoției, în care vor putea munci mai mult ca ori unde pentru refacerea și întărirea scumpei noastre patrii«.

Inapoiindu-se dela Roma pâr. Dr. Zenovie Păclisanu, care a însoțit acolo pe d. C. Banu, delegatul guvernului pentru a trata la Vatican chestiunea concordatului, dsa a comunicat presei, că »preliminările pactului s'au și încheiat, fiind semnate de d. Banu, ca reprezentant al guvernului român și de Cardinalul Gasparri, ca împuternicit al Vaticanului«. Un consiliu de miniștri va hotărâ acum, dacă pe bazele fixate se poate încheia, sau nu, concordatul. Bazele ar fi cam acestea: Guvernul român să controleze fondurile bisericilor romano-catolice din România; episcopii și alți demnitari bisericești să fie numiți de guvern la propunerea sf. Scaun; școlile confesionale romano-catolice să se bucure de aceleași drepturi ca orice alte școli confesionale. S'au formulat însă din partea Romei și câteva desiderate noi, față de cari deasemenea se va pronunța Consiliul de miniștri.

Gazetele din București anunță mai nou, că arhiepiscopul Netzhammer dela București a demisionat și că Vaticanul i-a acceptat demisia, numindu-l arhiepiscop titular de Anazarbo (Cicilia). Apropos de această informație, d. N. Iorga reinvie în »Neamul Românesc« din 17 Iulie c. acuzele de filogermanism, ridicate mai de mult împotriva acestui prelat, spunând următoarele: »Trimeată (în locul lui) Roma pe cine vrea; dacă va fi numai păstorul credincioșilor săi, îl vom respecta; dacă se va interesa sincer de acest popor, l-am putea și iubi. Dar e de dorit, în interesul chiar al bisericii catolice, ca să nu mai fie un al doilea caz Netzhammer«.

Cu multă bucurie încreștam, că la 30 Iunie, în ultima ședință a Camerei, pâr. protopop Aurel Dragoș, deputat de Sătmar, și unul din semnatarii cunoscutului manifest de acolo, a dus chestiunea manifestului sătmărean și în parlament, arătând primejdia națională a propagandei proselitiste ortodoxe și cerând guvernului, ca numai decât să ia măsurile necesare pentru anchetarea și oprirea unor anomalii, cari ne fac de rușine și țara și neamul. — Comunicarea părintelui Dragoș, indiferent de rezultatul momentan ce-l va avea, este un bun început, care neapărat trebuie urmat și de alți parlamentari ai bisericii noastre, ori de câte ori interesele acestei biserici sunt în primejdie.

În legătură cu minunată scrisoare a Monseniorului Ruch din Strasbourg, pe care o dăm în »Foița« acestui număr, ținem să înregistrăm, că acțiunea pornită de șeful religios al Elsației a știut să solidarizeze cu aspirațiile acestei provincii întreaga Franța catolică. În frunte cu Cardinalul Dubois dela Paris, care aprobă integral mișcarea Ligei elsațiene, și cu Cardinalul Andrieu din Bordeaux, care a publicat și el un apel către cler, invitându-l să să alăture mișcării pentru a scutura jugul rușinos al laicizării și de pe trupul Franței de ieri, catolicismul francez înțelege să nu ușureze prea mult opera francmasoneriei unifică-

toare. — Asupra mișcării sperăm să mai putem da amănunte din cele mai interesante.

Ziarul »La Croix« din Paris publică mai nou lista tuturor cardinalilor și episcopilor anunțați pentru congresul euharistic internațional, care se va ține în zilele de 22—7 Iulie, c., la Amsterdam. Sunt între ei din cele mai îndepărtate părți ale lumii, până și din Australia, România noastră nu are însă nici un reprezentant. — Și nu e bine așa!

Gazetele anunță, că fostul ambasador al Franței pe lângă Vatican, d. Jonnart, a declarat într'un interview ca desființarea ambasadei franceze de lângă sf. Părinte anunțată de noul guvern, ar fi o enormă greșală, spunând că Senatul, din care și el face parte, nu va vota nicicând un proiect atât de păgubitor intereselor țării.

Știri mărunte.

Personale. Dumineca trecută s'a reîntors, după o cură de peste o lună, care i-a făcut bine, i. Preasfințita Sa pâr. mitropolit VASILE dela băile Erculane.

— P. V. Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. Teofil Hossu de preot II la Milașul-mare, iar pe pâr. Octavian Dragoș de adm. par. la Cerghidul mare.

M. Sa Regele la Vălenii de munte. La 15 Iulie c. s'au deschis la Vălenii de munte, cu mare solemnitate, cursurile de vară ale »Universității populare« conduse de d. N. Iorga. La deschidere a participat și M. Sa Regele, rostind un frumos discurs, în care amintind de bucuria cu care a primit, la timpul său, ideea înființării acestei înalte școli de viață practică, la care a ținut să trimită pe ambii săi fii, își arată satisfacția ce are văzând progresul pe care l-a făcut aceasta instituție condusă cu atâta devotament de »amicul nostru Iorga«. »Știm, a spus M. Sa, că aici ați venit din toate colțurile României întregite. Voi cari trăiți împreună cu cei de alt neam știți mai bine decât acei cari stau la masa verde, cât de ușor este de a câștiga sufletele și cât de binevenit este fiecare cuvânt, care merge dela suflet la suflet. Pe baza aceasta clădim ceea ce mai trebuie clădit, și mai este mult în iubita noastră țară. Să punem cu toții mâna la opera aceasta ca să fie tot mai solidă, tot mai frumoasă, dragă noastră Românie, care să trăiască în veci«.

Locale. Dumineca viitoare, a șasa după sf. Rusalii, va predica în catedrală pâr. Alexiu Pop, director-contabil la Administrația centrală capitulară.

— Despărțământul Blaj al Asociației a desvoltat în cele două zile de sărbătoare dela sfârșitul săptămânii trecute o frumoasă activitate culturală în satele din apropiere. Sâmbăta trecută, la Sâmpetru, au fost vizitate comunele Veza (Ioan Pop-Câmpeanu și Toma Cociș), Ciufud (Ioan Pop-Zeicani și Dr. Coriolan Suciu) și Tiur (Dr. Ioan Biana și Ștefan Pop), iar a doua zi, Duminecă au plecat alte două echipe una, (Ioan Pop-Câmpeanu, Augustin Popa și Dr. Coriolan Suciu) la Cisteiul român și Obreja, iar a doua (Simion Gizdavu și Ioan Pop-Zeicani) la Bucerdea grănoasă. — Misionarii Blajului cultural au fost primiți pretutindeni cu multă căldură și munca lor va avea, suntem siguri, cele mai bune rezultate.

— Sâmbăta trecută s'a ținut în grădina din Veza o petrecere de vară aranjată de »Reuniunea pompierilor voluntari« ai Blajului.

În cauza urcării tarifului dela C. F. R. consiliul economic superior a avizat în sensul, că din sporul de 50 la sută admis în

principiu de consiliul de miniștri, să se aplice imediat o medie de 25 la sută, atât pentru mărfuri cât și pentru persoane. Sporul mediu de 25 la sută intră în vigoare pe ziua de 1 August și va fi valabil până la Octombrie, când guvernul va hotărî dacă va fi, ori nu, necesară o nouă sporire până la limita de 50 la sută, hotărîtă în principiu încă de pe acum.

Internatul Vancean de fete ne roagă să arătăm de pe acum, că plata la internat pe 1924/5 va fi ca la internatul de băieți. Concurusul amănunțit se va publica în numărul proximal.

† **Păr. Izidor Barbu**, preot în Răchitel (arhidieceză), s'a stins la 15 Iulie c. în anul 81 al etății și 56 al preoției sale cinstate. — Fie-i partea cu dreptul!

Telefonul „Unirii“.

R. Sâmpetru. Competințele dela stat pe trimestrul Aprilie - Iunie au sosit încă săptămâna trecută, și, pe cât știm, circularul încă e gata, așa că îl veți avea în câteva zile.

„Carpații“ Brașov. Mulțumim de învățătură, dar lecția, că: »Nu cadrează nici cu evanghelia nici cu gradul de cultură al preoților din Ardeal«, trebuia s'o adresăm nu corespondentului nostru dela Boarta, revoltat și mahnit pe sfânta dreptate pentru mizeriile ce i-le fac neostoiții emisari ai Sibiului, ci singur aceluia, în a cărui nume s'a întins rețeaua proselitistă, dela un capăt al țării la altul. Chiar și numai cele comunicate de noi mai pe urmă, în cazul dela Boarta, ajung pentru a se pune în lumină acțiunea nefastă pornită de acest »inalt prelat«, care lucrând așa cum lucrează ar trebui să nu fie apărât nici din partea Dv., ci chiar dimpotrivă. Altfel, cuvântul, că nu înțelegeți să vă amestecați în certurile bisericești, este — o minciună, care nu poate să onoreze pe nime.

M. Sibiu. Dacă dd. dela »Revista teologică« au putut înghesbi un răspuns la articolul nostru de Paști (»Răstigneste-le«) abia în numărul mai nou de pe Iulie și dacă — aceasta mai ales! — răspunsul cu toate acestea a ieșit atât de lamentabil, era absolut indicat să nu mai încerce a răspunde. Sunt adevăruri, cari nu pot fi combătute și dacă nu-ți conving, cum probabil e cazul, e mult mai bine să le ignorezi, fiindcă altfel o poți păți ca și dd. dela numita revistă.

Dr. R. Cluj. Nici vorbă. Gândul nostru n'a fost ca revista din chestie să ajungă o revistă »omiletică« și pentru a putea fi bine orientată asupra acestui gând, vă rugăm să mai citiți odată cele scrise de noi în Nr. 53 din 1921. »Dorința« exprimată acolo diferă esențial de ceea ce ni-se dă și atunci »vina« nu este a noastră.

O. Vireag. La dorință vă avizăm, că suma trimisă am primit-o. Noi nu chităm abonamentele la acest loc, decât dacă ni-se cere.

D. Ilișiu. Pe anul 1924 mai restăți cu 40 Lei, pe cari încă vă rugăm să-i trimiteți.

B. Năpradea. Mai restăți încă 15 Lei.

Consistorul arhiepiscopesc gr.-cat. Blaj.

Nr. 3181—1924.

Publicație de licitație.

Declarând licitația ținută la 11 Iulie 1924 de nereușită, prin aceasta aducem la cunoștință generală, că *Miercuri în 31 Iulie 1924 ora 10 a. m.* se va ținea nouă licitațiune publică, cu oferte închise, în biroul Administrațiunii Centrale Capitulare din Blaj, pentru *darea în întreprindere a lucrărilor de construcție din roșu a primului lot din »Institutul Recunoștinții«.*

Licitația se va face pe serii de prețuri unitare.

Caietele de sarcini, planurile și piesele contractului, necesare pentru întocmirea seriei de prețuri, se pot consulta la susnumita Adm. Centr. Capit. în fiecare zi de lucru între orele 10—12, de unde se pot obține și formularele necesare pentru ofertă, cari sunt obligatoare precum și condițiunile speciale ale licitației.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 15 Iulie 1924.

Dr. Vasile Suci

Arhiepiscop și Mitropolit gr.-cat.
de Alba Iulia și Făgăraș.

Rectoratul Internatului Vancean de băieți.

Nr. 14/1924.

Concurs de primire.

»Cu terminul de 12 August a. c. se publică prin aceasta concurs de primire la Internatul Vancean de băieți din Blaj, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Se primesc numai elevi ordinari a liceului de băieți.

2. *Taxa de întreținere* pe anul școlar 1924/5, fixată de Preaveneratul Consistor arhiepiscopesc, este de 7500 Lei. Din aceasta se va plăti la începutul anului școlar, cu oaziunea înscrierii, suma de 3500 Lei, iar restul se va plăti în două rate egale (de câte 2000 Lei), la 15 Decembrie 1924 și la 15 Martie 1925. Băieți buni, la studii și purtare, de-ai preoților arhidiecezani mai năcăjiți, pot obține, la cerere, o reducere potrivită a acestei taxe. — Pentru cazul, că în decursul anului prețurile s'ar urca simțitor față de cele curente, Consistorul își rezervă dreptul de-a impune o suprataxă corespunzătoare.

3. *Taxa de instalare* pentru cei cari anul trecut n'au fost elevii Internatului face 300 Lei, iar pentru ceilalți 150 Lei. Această taxă, dela care nu e scutit nimeni, se plătește întregă la începutul anului școlar.

4. Tot la începutul anului școlar se va încasa de fiecare elev câte o taxă de 150 Lei pentru deteriorarea mobilierului.

5. Fiecare elev trebuie să aibă — *find altfel refuzat la primire* — următoarele efecte: 1 saltea (sac de paie) și 2 cearceafuri (lepedee) de pus pe saltea; 2 perini (nu prea mari) și 4 fețe de perină; 1 țol, sau plapomă și 2 fețe de plapomă; 2 lepedee albe de geolgiu (colorate și de lână nu sunt bune, fiindcă strică uniformitatea) de mărimea 160×140 cm. pentru acoperirea paturilor; 1 palton pentru vremea de iarnă, cel puțin 2 rânduri de vestminte și 2 perechi de ghetete bune; cel puțin câte patru perechi de schimburi bune; 4 ștergare; cel puțin 6 batiste; 1 pahar pentru apă; 1 tacâm (cușit, furculiță și lingură) și cel puțin 3 servete; 1 perie

de vestminte și perii de ghetete; 2 piepteni; săculeț pentru a da rufele la spălat. — Pe toate rufele și vestmintele, cari se dau la spălat, pe cum și pe săculeț, se va coase numărul ce va indica în rezoluția de primire. (Elevii din anul trecut vor avea numărul vechiu).

6. Cererile de primire *făcute de părinți* vor fi adresate Preaveneratului Consistor și vor trimite de drept la Rectoratul Internatului. *În ele se va face mențiune expresă, că părinții cunosc condițiile de primire și se obligă a le plăti lini întocmai.* Pentru cei cari n'au fost anul trecut elevi ai Internatului, se va alătura la petiție și extras de botez și certificat școlar.

7. Pentruca rezoluțiile se poată fi retrimită fără greutate se va alătura la cerere și *cușic timbrat* (recomandat) de mărime potrivită purtând adresa exactă a petiționarului.

Blaj, la 17 Iulie 1924.

Dr. Alexandru Rusu
Rectorul Internatului.

Preoțime!

Nou Apărut!

Predici la morți

de I. MARGA, protopop

1 expl. 35 lei, plus porto.

Se află la Librăria Anca. Cluj.

(33) 4—10

„ORIZOL“

Cremă pentru frumusețe — Efect sigur!

Depozit principal: Farmacia Dr. Geza Biro
Cluj piața Unirii. || Se poate avea în toate farmaciile și drogeriile

Cereți pretutindenea „UNIREA“

THE ROYAL MAIL LINE — LONDRA

— PACIFIC LINE — LIVERPOOL —

Se poate călători sistematic cu vapoare de primul rang

Din porturile:
Hamburg
Southampton
Cherbourg
Liverpool
La Rochelle-Palice

Spre:
Amer. de nord
Canada
Brazilia
Argentina
Cuba, Peru,
Chile, Mexico

Are cabine închise cu 2—4—6 paturi. Provizie și serviciu de prima calitate.
Pentru bilete să ne adresăm agenției principale:

„COMPANIA TRANZIT“

București, Calea Griviței 153, pre cum și filialelor ei:
Tranzit Timișoara, Hotel Coroana
Tranzit Arad str. Colonel Paulian 11.

(81) 38—50

Lloyd 1927